

Bild | Bo Lambert är fotograf, pensionerad professor i miljömedicin och har besökt Afghanistan flera gånger. Nedan ser du hans alster *Kvinnor på väg*.

17 oktober 2008

Det är kväll. Kuchikvinnorna är på väg hem. Dagen har de tillbringat vid foten av Paghman-bergens över 4 000 meter höga toppar, klättrat över de branta kullarna, rivit det torra, sega gräset, och brutit taggiga riskvistar till bränsle, djurfoder och tätning av draghålen. Hösten är i antågande och det kommer snart att blåsa kallt på slätten där de bor i sina tält.

De har rastat i skuggan av ett träd i kanten av en druvodling. De har haft matsäck med sig, bröd och vatten, kanske en bit torkat fårkött och ett par klasar med små, söta druvor – det är den tiden nu. De har pratat och skrattat. Det har varit en bra dag, skörden är god, och därför är de glada, trots de trötta kropparna. De rör sig lätt under de svällande säckarna som balanserar på deras hjässor. Av gången, hållningen och klädseln att döma är de unga eller i den yngre medelåldern. De bär inte burka, men de skyddar ansiktet från granskande och ovälkomna blickar. Deras klädsel är färggrann, typisk för Kuchis.

Folkstammen Kuchi är nomader, namnet betyder "de som flyttar" på persiska. På våren drar de upp i bergen för att söka bete för sina hjordar av getter, får, åsnor och kameler. På hösten återvänder de söderut till sina övervintringsläger. Längs färdvägen bjuder de ut varor. De transporterar, köper och säljer. I sin färgglädje påminner de om andra resandefolk. De är kända för sina vackra vävnader, mattor och kamel-täckan, sina brokiga kläder och smycken av silver och lapis lazuli.

Under kriget tvingades Kuchi på flykt, deras traditioner hotades och många tvingades bosätta sig. Några familjer slog läger på Sho-

malislätten norr om Kabul. Det är där, på vägen ner från byn Istalif, som kvinnorna på bilden går. Bakom dammet som flocken av får och åsnor rört upp på backens krön reser sig den 3 000 meter höga bergskammen som avgränsar slätten från Hindukush i öster.

De fem unga männen som kommer kvinnorna till mötes rör sig leddigt uppför backen. De är lokala bybor på slätten. Mellan dem och Kuchikvinnorna finns murar, lika gamla och bastanta som de lermurar som löper längs vägen och "skyddar" gårdarnas kvinnor från vägfarares ovälkomna blickar. Männen kommer inte att titta direkt på kvinnorna när de passerar, men de kommer att snegla lite förstulet på dem. Kvinnorna kommer att vända bort sina ansikten, dra för huvudduken, men inte mera än att de också kan snegla, utan att det märks.

Männen är uppspelta, de har mött andra män nere vid landsvägen. Där har de hetsat kamphundar mot varann och satsat en slant på seg-raren. Sedan har de spelat fotboll. Nu är de på väg hem till byn och den väntande måltiden som kvinnorna har lagat till. De går oblygt, sida vid sida, och drar sig inte för att uppta mer än halva vägbredden. Så gör inte kvinnorna, de går på led, bakom varandra, nära vägrenen.

Männen känner väl till Kuchifamiljerna som bor i tälten nere på de torra fälten. Den här årstiden, när det börjar bli kallt och inte längre finns bete, kommer de ofta upp på bergsslutningen för att repa foder och bränsle. Det gillar inte byborna, för det är deras reserver som går åt, men de vet också att nöden kan drabba dem själva när som helst, och det är viktigt att dela med sig.

Text & bild: Bo Lambert